

VI. MEZINÁRODNÍ KONFERENCE O SEMENÁŘSTVÍ PÍCNIN V NORSKU

Bohumír Cagaš, Radek Macháč

Za účasti asi osmdesáti výzkumníků, šlechtitelů a farmářů ze 20 zemí se 18. – 20. června 2007 uskutečnilo pod patronací IHSG už šesté setkání těch, kteří mají co do činění se semenářstvím pícnin. Konference pod příznačným názvem „*Seed production in northern light*“ se konala oficiálně v norském Gjøennestadu (cca 100 km jižně od Osla), ale skutečným místem konání byla kolej zahradnické střední školy ve Vestfoldu. Nabízí se otázka, proč právě v Norsku, v zemi, kde pro semenářství pícnin nejsou zrovna nejlepší podmínky. Odpovědí by mohl být hlavní organizátor konference, neobyčejně aktivní Trygve Aamlid a také schopní norští farmáři, kteří nám – v zemi polární záře - ukázali hodně zajímavého.

Úvodní referát měl Ole Bech Bondesen z dánské semenářské rady, člověk nad jiné v tomto směru povolaný, který nás seznámil prostřednictvím spousty číselných údajů jak to vlastně se semenářstvím pícnin vypadá. Jeho příspěvek je sice celý v objemném sborníku (pořadatelé nás snad „poprvé v historii“ s ohledem na hmotnost souboru referátů nevybavili tradiční aktovkou, ba ani plátěným pytlíkem...), ale jen tak pro zajímavost uvádím, že v roce 2005 se trávy a jeteloviny množily ve světě na 750 000 ha a přibližně stejné číslo činila produkce semen v tunách. Osevní plochy v USA a zemích EU jsou přibližně stejné – 37, resp. 36 % z celkového množství. Je potěšitelným faktem, že ČR je se svými 3 % hned v závěsu za evropskými travinářskými giganty (Dánsko 12 %, Německo 5 %, Holandsko a Francie 4 %). Ve dvoudenním jednání, které bylo rozděleno do 7 sekcí, zaznělo spousta zajímavých referátů a expozice posterů nabídla mnoho neotřelých podnětů a inspirace pro další práci.

Víme všichni, že kořením každého semináře je exkurze, zvláště když je pořadatelé přitažlivě uspořádána. Prvý den konference vyrážíme do okolí Vestfodu za místními farmáři. Navštívíme tři množitele. I když pánové Lensberg, Norgaard, Brattesta a Kjolsrod hospodaří na různé výměře, jsou velmi dobře mechanizačně (vzhledem k obhospodařované ploše) vybaveni a dělají semenářství pícnin intenzivně! Svědčí o tom dosahované výnosy: např. 1000 kg/ha u bojínku lučního, 1100 kg/ha u kostřavy luční a to při extrémně nízkých (ve srovnání s námi) výsevcích (8 kg/ha u bojínku lučního a 4 kg/ha u kostřavy luční). Norští „bojínkáři“ vyhlašují každoročně např. soutěž o nejdelší lichoklas – rekord zatím drží pěstitel s 25 cm dlouhým květenstvím bojínku ! Použití Moddusu a Amistaru v pěstitelské technologii je běžnou záležitostí. Náročná polní exkurze byla zakončena „barbeque“, při které jsme mimo konzumace (alkohol zde téměř chyběl) mohli pozorovat ještě hodinu před půlnocí zvláštní norskou zemědělsky využívanou krajinu ozářenou stříbrnými paprsky severského slunce.

Prezidentka IHSG Birte Boelt a Ole Bech Bodensen otevírají jednání VI. Konference IHSG

Poloprovozní pokus s ošetřením bojínku lučního Moddusem a fungicidy

Před návštěvou Aamlidova pracoviště – Norského ústavu pro zemědělský a environmentální výzkum- stanice v Landviku, jsme ještě za pochodu navštívili pěstitele lesknice rákosovité. V porostu jsme se takřka ztraceli, mne šokovalo sdělení majitele že

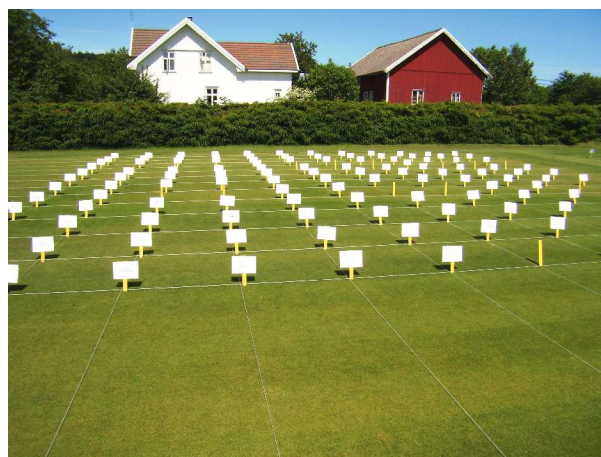

Lesknice rákosovitá (2 skl. rok)

výsevek činil 2 kg/ha a v prvním roce dosáhl 450 kg semene z jednoho hektaru. Administrativní budovy výzkumné stanice v Landviku jsou typicky norské: jednoduché ale účelné jednopatrové budovy v norských národních barvách vytvářejí prostor pro jakési atrium, jehož dominantou je zelený trávník. Za zvuků poledního vyzvánění ze sousedního kostelíka jsme dostali základní informace o poslání a náplni stanice a po občerstvení vyrazíme do pole. V náročném odpoledním programu jsme dostali informace o devíti typech polních pokusů: od testů vhodnosti místních 43 odrůd šesti trávníkových odrůd

pro skandinávská golfová hřiště, přes demonstrační semenářské pokusy, pokusy s různým posklizňovým režimem v semenářství bojínku, herbicidní pokusy s Husarem v lipnici luční, pokusy dokumentující vliv krycí plodiny na kostravu luční, hnojařské experimenty s rodovými kříženci až k pokusům s různým typem posklizňového ošetření u jílku hybridního a různým chemickým ošetřením semenářských ploch kostravy ovčí. Zde vlastně oficiálně konference končila.

Štafetový kolík převzala pak prezidentka IHSG, naše dobrá známá Birte Boelt a pod jejím velením jsme se přeplavili do Dánska, současné evropské (a možná i světové) travinářské velmoci. Ranní cesta z přístavu Hirtshals napříč Jutlandem za podmračeného a trochu deštivého počasí byla uklidňující. Zeleň, zeleň a zase zeleň protkaná osamělými bílými statky – tak vypadá dánská kulturní

Na pokusy s greeny přispívají registrovaní hráči golfu.

Klášter Borglund

zemědělská krajina. První zastávkou je obrovský středověký klášter Borglum, ke kterému patří 400 ha polí, převážně osetých obilovinami a travami na semeno. Po prohlídce ploch jílku vytrvalého (Kentaur a Bizet) a stálé výstavy kláštera (to je také jedna z obchodních aktivit majitelů) zastavujeme na pracovišti Dánské zemědělské poradenské služby (Danish Agricultural Advisory Service). To jejich „ÚVSH“ je důmyslný, ale velmi jednoduchý, přímočarý a logický mechanismus, který napájí každého zemědělce tím nejnovějším a nejatraktivnějším v jeho oboru – tak by to mělo

vypadat! Po prohlídce velmi působivého bílého kostelíka Tamdrup kirke jsme trochu zabrousili do živočišné produkce: jsme u výrobce „vepřového“ i na mléčné farmě, kde nám zasvěcený výklad podává štíhlá blondřatá farmářka (jak se později dovídáme učitelka tělocviku a matka čtyř dětí), která díky své výřečnosti jako by z oka vypadla české reklamě o výhodnosti pojištění v každé situaci.

*Jílek vytrvalý cv. Kentaur 2 skl. rok
(v 1. skl. roce výnos 2830 kg/ha)*

Christian Haldrup pořádá pak závěrečné pohoštění na svém statku, kterému vévodí mimo rozložitého dubu uprostřed dvora i jeho sklízeč (jak jinak než Haldrup), který nás ovšem nijak nenadchnul.

Poslední den exkurze navštívujeme porost kostřavy červené, prakticky na mořském břehu (Hverringe), který slibuje letos rekordní úrodu. Jak by ne – je pořádně nakrmen dusíkem, ošetřen Amistarem proti houbovkám a Moddusem proti poléhání. U moře běloklasost není, takže se proti ní neošetřuje. Značným problémem je zde však *Vulpia bromoides* co by trávovitá, těžko oddělitelná příměs. Úplný závěr

odborné exkurze probíhá v Dánském ústavu zemědělských věd, v oddělení ochrany rostlin ve Flakkebjergu (součást univerzity v Aarhusu), kde nám nejprve paní Mathiassen představuje

pokusy s pesticidy v řízených podmínkách. Je to inspirující... Následují polní pokusy s růstovými regulátory a pozdní aplikací dusíku u kostřavy červené (B. Boelt), pokusy s odstupňovanou výživou dusíkem (od 100 do 220 kg/ha) v kombinaci s fungicidem (tebuconazole) a Moddusem (R. Gislum), pokusy s jedenácti herbicidy (S.K. Mathiassen) a možnosti ochrany vůči *Mayetiola schoberi* u lipnice luční (L.M.Hansen).

Kostřava červená u mořského pobřeží

Při večeri na rozloučenou padá hodně chvály na zástupce pořadatelů: Trygve Aamlida i Birte Boelt. Připravili nám mnoho zajímavého. Shodli jsme se na jednom: konference tohoto typu, relativně úzce zaměřené, jsou značným odborným i společenským přínosem – je nutno pokračovat! Z jednání „business meeting“ a závěrečné diskuse vyplynulo, že workshop za dva roky se bude pravděpodobně konat v Thajsku a pořadatelé příští konference bychom měli být my, nebo Němci, či snad dohromady... Čeká nás tedy nelehký úkol a velký závazek.

Vybavení univerzitního pracoviště ve Flakkebjergu umožňuje simulaci různých klimatických podmínek